

Totale knieprothese

Informatiebrochure

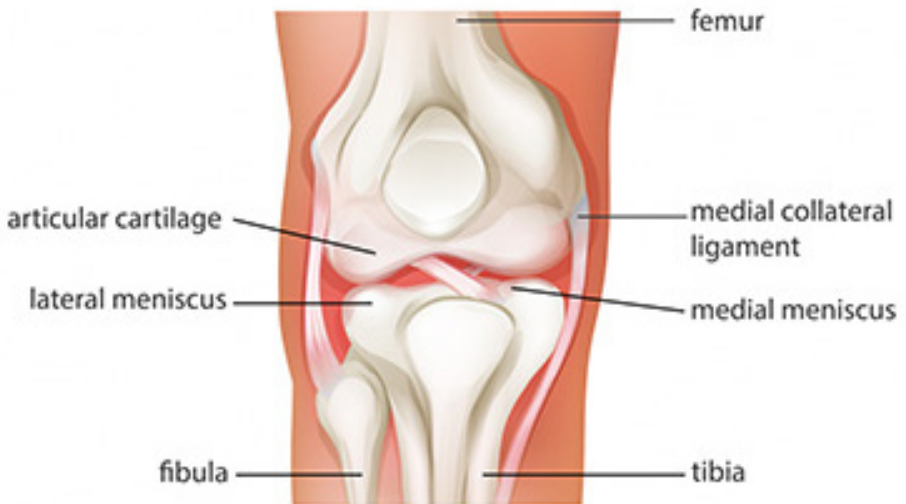

Inhoud

1. Het kniegewricht p. 4
2. Aandoeningen van de knie p. 5
3. De kunstknie p. 6
4. Wat moet vooraf gebeuren p. 7
5. Wat heeft u nodig tijdens uw verblijf? p. 10
6. Hoe ziet de opnamedag eruit? p. 11
7. De operatiedag p. 14
8. Dag 1 na de operatie p. 17
9. Dag 2 na de operatie p. 18
10. Dag 3 na de operatie p. 19
11. Dag 4 tot ontslag p. 19
12. Ontslag p. 21
13. Terug thuis p. 21
14. Complicaties p. 23
15. Slotwoord p. 23

1. Het kniegewricht

Het kniegewricht verbindt het dijbeen (femur) met het scheenbeen (tibia). De uiteinden van deze botten zijn bedekt met een laagje elastisch kraakbeen zodat de knie soepel kan bewegen. Dit kraakbeen absorbeert samen met de meniscus de schokken en geeft stabiliteit aan de knie bij het draaien en buigen.

Twee gewrichtsbanden aan de zijkant (laterale banden) vormen de buitengrens van de knie. Twee gekruiste gewrichtsbanden in de knie (kruisbanden) verhinderen dat de knie naar voren of naar achteren schuift en haar stabiliteit verliest.

Het gewricht zelf is volledig afgeschermd van zijn omgeving door een kapsel. Dit maakt een vloeistof aan die het kraakbeen voedt en de knie soepel laat bewegen.

3. De kunstknie

Elke mens is anders, dus is het belangrijk om de keuze van prothese af te stemmen op uw specifieke behoeften, rekening houdend met uw lichaamsstructuur, uw botkwaliteit, uw gezondheidstoestand en uw levensstijl.

De kunstknie bestaat uit verschillende delen:

- Een metalen (titanium) deel dat de vernielde oppervlakken van de dij beenknobbels vervangt.
- Een kunststof (polyethyleen) deel dat het beschadigde plateau van het scheenbeen vervangt.
- Een metalen plateau om de polyethyleen aan het onderbeen te bevestigen.
- Indien nodig kan ook de achterkant van de knieschijf vervangen worden.

De manier waarop de knieprothese met de botten verbonden wordt, is afhankelijk van de aandoening, de activiteitsgraad en de toestand van het bot.

- **Gecementeerde knieprothese**
Een snel hardend materiaal, het zogenaamde botcement, fixeert het gedeelte dat op het dijbeen wordt geplaatst. De verankering in het scheenbeen gebeurt gelijkaardig.
- **Ongecementeerde knieprothese**
Hier wordt geen botcement gebruikt. De prothese bevat een speciale oppervlaktestructuur die volledige vergroeiing van het bot mogelijk maakt. Goede botkwaliteit is een absolute voorwaarde.
- **Hybride knieprothese**
Deze techniek is een combinatie van de twee voorgaande. Het dijbeen deel wordt zonder cement bevestigd, het scheenbeendeel met cement.

Een kunstknie mag direct na de ingreep volledig belast worden. Dit wil zeggen dat u de dag na de operatie al op het geopereerde been mag steunen.

4. Wat moet vooraf gebeuren?

Informatiesessie

Er wordt op regelmatige basis een infonamiddag georganiseerd in het ziekenhuis voor mensen die een totale knieprothese laten plaatsen. Wij zouden het fijn vinden mochten u en uw partner, familielid ons die dag willen vergezellen. Een orthopedisch chirurg, een anesthesist, een verpleegkundige, een kinesist en iemand van de sociale dienst zullen samen met jullie de weg naar een nieuwe knie in versneld tempo afleggen.

Controle huisarts

Minstens 1 week voor de operatie moet u bij de huisarts langsgaan. Hij/zij zal de routineonderzoeken uitvoeren of plannen die vóór de operatie moeten gebeuren (bloedafname, hartonderzoek en longfoto). Neem de groene patiëntenmap mee naar de huisarts, want hij/zij moet deze invullen zodat u die bij opname kunt meebrengen. Zorg ervoor dat ook het luik dat door u moet worden ingevuld in orde is.

Bloedverduuners en ontstekingsremmende medicatie stoppen

Deze medicatie moet worden stopgezet volgens een vast schema, dat de huisarts (of hartspecialist) u zal verduidelijken.

Thuiszorg/revalidatiecentra/hersteloord regelen

Indien u van plan bent thuis verder te revalideren en een beroep wil doen op een thuisverpleegkundige, maakt u nu best al een afspraak. Ambulant revalideren in het revalidatiecentrum van het SintAndriesziekenhuis is ook een mogelijkheid. Verkiest u echter om te revalideren in een ander revalidatiecentrum, dan moet de aanvraag hiervoor tijdig ingediend worden. U kunt hierbij op de hulp van de sociale dienst rekenen.

Kinesitherapie regelen

Tijdens uw opname in het ziekenhuis en ook na ontslag is veel oefenen een absolute must om het functioneren van het nieuwe gewricht te verbeteren. Indien u wenst dat een kinesitherapeut bij u aan huis komt, kan het nuttig zijn dat die persoon vooraf al eens bij u langskomt om een functioneel bilan op te maken. Dit houdt in dat hij al vóór de operatie uw persoonlijke situatie leert kennen en nagaat welke hulpmiddelen u nodig zult hebben.

Krukken aanschaffen

Voor de revalidatie heeft u krukken nodig, die u zelf moet meebrengen bij uw opname. Krukken kunt u via uw ziekenfonds verkrijgen. Mocht u de krukken al hebben vooraleer u naar de infosessie komt, mag u deze zeker meebrengen. De kinesitherapeut zal deze voor u controleren op degelijkheid en zal ze voor u op maat stellen.

Verzorging voeten en tenen

Zorg ervoor dat uw voeten en tenen goed verzorgd zijn bij opname.
Regel desnoods nog een afspraak bij een pedicure.

Wanneer u één of andere ontsteking doormaakt de week vóór opname (verkoudheid, griep, keelontsteking, tandontsteking, ...) raadpleegt u best de huisarts. Indien de ingreep moet uitgesteld worden, gelieve dan de behandelend orthopedist te verwittigen

5. Wat heeft u nodig tijdens uw verblijf?

- Bloedgroepkaart
- Identiteitskaart
- SIS-kaart / hospitalisatieverzekering
- Groene patiëntenmap + resultaten van pre-operatieve onderzoeken
- Duidelijke lijst met eventuele allergieën (medicatie, verband, zalven, lotions, ontsmetting,...)
- Stevige schoenen met veters of velcro of een gesloten pantoffel. Indien je nieuwe moet kopen, koop ze dan best een maatje groter.
- Makkelijke kledij (korte of brede lange broek, broekrok,...)
- Thuismedicatie: het is handig om uw medicatie voor de eerste 24u mee te nemen. Breng indien mogelijk de verpakking mee en een duidelijke (liefst getypte) lijst met dosis en uur van inname (ook verstuiver; slaap medicatie;...).
- Krukken niet vergeten.
- Toiletgerief
- Huidcrème en/of deodorant
- Elastische kousen: indien u al steunkousen heeft, breng deze zeker mee. Als ze nog in goede staat zijn en passen, hoeft u geen nieuwe te kopen.
- Kamerjas
- Nagellak, make-up, geld en juwelen laat u beter thuis.

- Bloedafname: naast de bloedafname die de huisarts uitvoerde, kan het voorvallen dat ook nu weer bloed moet worden afgenomen. Deze bloedafname moet uw bloedgroep bevestigen.
- Aanmeten elastische kousen: de verpleegkundige zal de maat opnemen voor de 'witte kousen', die u zullen beschermen tegen tromboflebitis (= klontervorming in het been).
- Scheren: een verpleegkundige zal uw been scheren van halverwege uw dij tot halverwege uw onderbeen.

Ook de anesthesist, de arts die u zal verdoven, zal nog even bij u langskomen om de aard van verdoving te bespreken. Meestal gebeurt de verdoving door middel van een ruggenprik, tenzij u daar bezwaar tegen heeft

De ruggenprik

Indien u dit wenst, kunt u ook volledig in slaap gebracht worden tijdens de operatie.

Aarzel niet om vragen te stellen of uw angst te uiten.

7. De operatiedag

Op uw kamer

De verpleegkundigen zullen u voorbereiden op uw operatie:

- Uw knie zal ingewreven worden met een ontsmettende zeep.
- U wordt gevraagd een operatiehemd aan te trekken.
- Vals gebit, lenzen, bril, juwelen, oorapparaat, piercing en dergelijke worden verwijderd.
- De elastische kous wordt aangetrokken aan het niet te opereren been.
- U krijgt een kalmerend pilletje

Daarna brengt men u naar het operatiekwartier waar de voorbereiding zal verdergezet worden.

Op het operatiekwartier

Hier zal men u op een operatietafel installeren. U krijgt een muts die uw haar bedekt en een deken omdat het in de operatiekamer frisser is dan op de afdeling.

In de voorbereidingsruimte krijgt u een infuus en start de voorbereiding voor de verdoving door de anesthesist. U kunt kiezen voor een algemene verdoving of voor een verdoving door middel van een ruggenprik. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u die stellen aan de anesthesist.

Tijdens de operatie wordt eerst het laagje aangetast kraakbeen weggenomen. Daarna worden de prothese-elementen aangepast en ingebracht. Deze onderdelen passen goed op elkaar zodat de knie weer snel en goed kan bewegen.

Het plaatsen van een totale knieprothese duurt meestal anderhalf tot twee uren.

Na de operatie is uw knie ingepakt in een druk- en absorberend verband. Daaruit komt meestal 1 drain (soms 2 drains). Dit zijn slangetjes waardoor bloed en wondvocht worden afgevoerd. Vooraleer u weer naar uw kamer mag, moet u eerst enkele uren in de ontwaakruimte vertoeven. Hier worden uw bloeddruk, hartritme en ademhaling nauwkeurig gevolgd en wordt de pijnpomp gestart. In geval van een pijnpomp krijgt u ook systematisch een blaassonde om de afvoer van urine te vergemakkelijken.

Afhankelijk van een aantal factoren zoals leeftijd, vooraf bestaande aandoeningen en huidige parameters (bloeddruk, hartritme, ademhaling,...) bestaat de kans dat u een nachtje op intensieve zorgen moet doorbrengen.

Tijdens de operatie zal u bloed verliezen. Het is mogelijk dat u bij een tekort na de ingreep 1 à 2 zakjes bloed moet krijgen. Om het risico op ontstekingen zo klein mogelijk te maken, krijgt u tijdens en na de operatie antibiotica.

Intensieve zorgen

Indien u nog een nacht op intensieve zorgen blijft vooraleer u naar uw kamer terugkeert, mag u het volgende verwachten:

- U krijgt elektroden op de borst die u verbinden met een monitor zodat uw hartslag continu kan gevolgd worden.
- Uw bloeddruk wordt gemeten via een arteriële druklijn. Dit is het rode slangetje ter hoogte van uw pols. Via datzelfde slangetje wordt ook bloed afgenomen.
- Uw ademhaling wordt gecontroleerd en u krijgt soms nog wat extra zuurstof toegediend.
- Net zoals op de gewone kamer krijgt u op vaste tijdstippen pijnstilling toegediend, wordt nagegaan of u voldoende plast, wordt het verband gecontroleerd, wordt de hoeveelheid vloeistof gemeten die via de drain werd afgevoerd,...

De anesthesist zal de dag nadien bij u langskomen om te bepalen of u al dan niet naar de kamer mag.

Terug op uw kamer

Indien u rechtstreeks weer naar uw kamer mag, worden hier de controles verder gezet. Uw bloeddruk, hartslag en temperatuur worden meerdere malen gemeten.

Het verband en de wonde worden gecontroleerd.

Er wordt nagegaan of u voldoende plast en hoeveel vocht er via de drain is afgevoerd.

- De verpleegkundigen zullen regelmatig uw pijn bevragen en de pijnstilling bijsturen om het u zo comfortabel mogelijk te maken. Naast pijnstillende medicatie moet u ook regelmatig ijs op de knie leggen. Dit voorkomt zwelling en verzacht de pijn.
- U zult diezelfde avond ook voor de eerste keer een prik in de buik krijgen om tromboflebitis (= klontervorming in het been) te voorkomen. U kunt dit ook zelf actief helpen verhinderen door zeer regelmatig de voeten te bewegen. Zo bevordert u de doorbloeding van de benen.
- Normaal gezien krijgt u voorlopig nog niets te eten. Een slokje water kan wel.

Indien u misselijk bent of pijn hebt, aarzel dan niet om op de bel te drukken.

9. Dag 2 na de operatie

- Deze morgen gebeurt voor de laatste keer tijdens uw verblijf een bloed afname
- Vanaf dag 2 zult u gestimuleerd worden om meer en meer zelf het heft in eigen handen te nemen, door onder andere te proberen uzelf gedeeltelijk (bovenlichaam) te wassen in bed. Wat nog niet zelf lukt, neemt de verpleegkundige graag van u over.
- De pijnpomp en de drain worden verwijderd en het definitieve verband wordt aangebracht op de wonde. Het betreft een speciaal verband met een absorberende laag aan de binnenkant om nog eventueel bijkomend wondvocht op te nemen. Dit verband wordt in principe verwijderd op het moment dat de draadjes eruit mogen. Het is dus perfect mogelijk dat het verband naar uw mening vuil is, maar toch niet vervangen wordt. Weet dat dit zo moet om de wondheling zo goed mogelijk te laten verlopen.
- De kinesist brengt vandaag voor het eerst de kinetec mee. Uw knie wordt geïnstalleerd op het toestel, dat uw knie op een heel traag tempo gaat buigen en strekken. De hoek waarmee de knie wordt gebogen, wordt ingesteld en dagelijks opgedreven, rekening houdend met uw eigen kunnen en de pijn.

Vanaf dag 5

Vanaf dag 5 verlaat u de afdeling en gaat u naar de fysio- en ergotherapie. Daar gebeurt het volgende:

- Spierversterkende oefeningen en beweeglijkheid van de knie verder verbeteren; plooiën en strekken op kniependelbank
- Trappen leren doen

Gebruik bij het trappenlopen aan één zijde de trapleuning. Om de trap op te gaan zet u eerst het niet-geopereerde been omhoog. Daarna volgen de kruk en het geopereerde been.

Om de trap af te gaan, zet u eerst de kruk en het geopereerde been een trede lager. Het goede been volgt.

- Grotere afstanden stappen
- Beweeglijkheid van de knie verder verbeteren; plooiën en strekken verbeteren.
- Dagelijkse transfers aanleren (oa. in en uit bed, zetel). Er bestaan twee verschillende manieren om uit bed te komen.

Enerzijds kan u het **geopereerde been op het niet -geopereerde plaatsen** om zo uit bed te draaien. Het geopereerde been wordt dan als het ware gedragen door het niet-geopereerde.

Anderzijds kan u **het geopereerde been optillen en eventueel ondersteunen** met de handen en zo uit bed draaien. Om in bed te komen, gebruikt u best dezelfde technieken.

- Het plaatsen van een knieprothese is ingrijpend. De eerste 6 maanden zijn pijnklachten dan ook heel normaal. Het is best de eerste weken niet te forceren en de activiteiten te spreiden over de hele dag. De eerste weken is wat hulp van derden zeker welkom. Probeer alle bezigheden die met lang staan gepaard gaan (koken, afwassen, strijken), zittend uit te voeren of voer rustpauzen in waardoor u de knieën kunt ontlasten.
- Zolang de hechtingen of nietjes ter plaatse zijn, is het best de wonde niet nat te maken. Zodra de hechtingen of nietjes verwijderd zijn, mag u wel douchen en baden. Het verwijderen gebeurt meestal een 2-tal weken na de operatie.

Gouden raad:

Forceer nooit tijdens het oefenen! U mag enige rek en vermoeidheid voelen tijdens het oefenen. Is de pijn of de zwelling te hevig, neem dan wat rust.

U moet een goed evenwicht proberen te vinden.

14. Complicaties

Het plaatsen van een totale knieprothese is een routineoperatie die slechts zelden met complicaties gepaard gaat. Net als bij vergelijkbare operaties zijn er risico's als infectie, tromboflebitis (= verstopping van een ader door een bloedklonter) of embolie (= klonter in de longen).

Indien u thuis last zou hebben van één van volgende symptomen, verwittig dan de huisarts of de dokter orthopedist.

- Meer dan 38° koorts. Dit kan wijzen op een ontstekings van de knieprothese.
- Plotse toename in zwelling van het onderbeen (knie, kuit of enkels). Dit kan wijzen op tromboflebitis.
- Vochtafvoeiing langs de wonde. Roodheid, zwelling en plotse toename van de pijn ter hoogte van de wonde.
- Kortademigheid en/of ongewone pijn in de borstreek.

15. Slotwoord

Wij hopen dat u iets aan deze infobrochure heeft gehad. Met bijkomende vragen kunt u steeds terecht op de dienst orthopedie (tel. secretariaat 051 42 50 90) of bij uw orthopedist.

Uw gezondheid, onze zorg.

Dienst orthopedie

Sint-Andriesziekenhuis vzw
Bruggestraat 84, 8700 Tielt
T 051 42 51 11 - F 051 42 50 20
info@sintandriestielt.be
www.sintandriestielt.be

06/08/19

